

Naopak o pravidelný mesačný príjem ide vtedy, ak dohodár získava pravidelnú mesačnú odmenu a zamestnávateľ mu ho zúčtováva pravidelne raz za jeden mesiac. V takomto prípade je jedno, či dohodár vykonáva v dohodnutom období trvania prácu 5 dní v mesiaci alebo 20 dní. Zamestnanci, ktorí majú pravidelný mesačný príjem sú povinne poistení v nezamestnanosti, dôchodkovo poistení a platia poistné na poistenie v nezamestnanosti, dôchodkové poistenie a nemocenské poistenie. Zamestnávateľ, ktorý ich zamestnáva, platí poistné na nemocenské, dôchodkové, garančné, úrazové poistenie, poistné na nemocenské poistenie a poistné do rezervného fondu a je povinne úrazovo poistený. Poistné sa platí z vymeriavacieho základu. V mesačnom výkaze poistného a príspevkov vykazuje zamestnávateľ vymeriavacie základy a odvedené poistné za zamestnancov.

Záver

Vysoká miera nezamestnanosti mladých ľudí predstavuje problém nielen pre Slovenskú republiku, ale rovnako aj pre väčšinu členských štátov Európskej únie, a preto aj Európska únia robí kroky k jej znižovaniu.

Iniciatíva Európskej únie s názvom „Mládež v pohybe“ odštartovala v roku 2010 v rámci stratégie Európa 2020. Hlavným cieľom tejto iniciatívy je zlepšiť vzdelávanie mladých ľudí a zvýšiť mieru ich zamestnanosti. Mládež v pohybe sa zameriava na tieto okruhy:

- celoživotné vzdelávanie,
- zvyšovanie percenta mladých ľudí s vyšším vzdelaním,
- vzdelávacia a pracovná mobilita,
- zlepšenie zamestnanosti mladých ľudí - cieľom je zjednodušiť prechod zo školy do práce, zmenšiť segmentáciu trhu a bojovať proti rozmáhajúcemu sa trendu najímať mladých na dočasné zmluvy.

References:

1. Kubátová, K. Daňová teória a politika. Praha : ASPI Publishing, 2003. s. 132-133. ISBN 80-86395-84-7.
2. Schlitzová, A. a kol. Daňovníctvo, daňová teória a politika I. Bratislava : Iura Edition, 2011. s. 43. ISBN 978-80-8078-407-2.
3. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov
4. Valicová, V. Daň z príjmov zo závislej činnosti 2013. Žilina : EDUCA SLOVAKIA, 2013. s. 8. ISBN 978-80-971005-1-3.
5. Bbieliková, M. a kol. Nová príručka k dani z príjmov s príkladmi. Bratislava : Epos, 2004. s. 54-55. ISBN 80-8057-560-6.
6. Finančná správa SR. Výpočet základu dane fyzickej osoby [online].
7. Dubielová, V. – Kovalčíková, Z. – Solík, J. Dane v SR a ich aktuálne zmeny [online]. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum v Bratislave, 2013. s. 23. ISBN 978-80-8052-555-2.
8. PWC. 2014. Dane do vrečka 2014 : Praktický sprievodca slovenským daňovým systémom [online]. s. 8.
9. Kuchař, P. Trh práce : sociologická analýza. Praha : Karolinum, 2007. s. 21. ISBN 978-80-246-1383-3.
10. Mareš, P. Nezamestnanosť ako sociálny problém. Praha : Sociologické nakladateľství, 1994. s. 48. ISBN 80-901424-9-4.

Savchuk S. V.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Demianiuk A. V.

Ph.D. in Economics

Ternopil National Economic University, Ukraine

BUDGET INVESTMENT: MODERN CHALLENGES AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Савчук С. В.

к. е. н., доцент

Дем'янюк А. В.

к. е. н.

Тернопільський національний економічний університет, Україна

БЮДЖЕТНЕ ІНВЕСТИВАННЯ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

The main problems of theory and practice of budget investment in Ukraine are investigated. The modern practice of budget sources of financing investments was analyzed. Prospects directions of budget investment development were suggested.

Key words: budget, budget investment, management principles of budget investments, investment project, public investments.

Досліджено основні проблеми теорії і практики здійснення бюджетного інвестування в Україні. Проаналізовано сучасний стан джерел фінансування бюджетних інвестицій. Визначено перспективи напрямки розвитку бюджетного інвестування.

Ключові слова: бюджет, бюджетне інвестування, принципи управління бюджетними інвестиціями, інвестиційний проект, державні капітальні інвестиції.

Здійснення модернізації основ соціально-економічного вітчизняного державотворення передбачає удосконалення розвитку інвестиційних процесів в контексті їх бюджетного забезпечення. Актуального значення набуває бюджетне інвестування за умов державного стратегічного регулювання трансформаційних змін у державі.

Теоретичні й практичні аспекти бюджетного інвестування в своїх працях досліджували С. Буковинський, А. Дегтяр, І. Запатріна, Т. Затонацька, Л. Клівіденко, О. Кириленко, Т. Майорова, Б. Малиняк, О. Рожко та ін. Проте зважаючи на вагомий внесок згаданих науковців, досі зростає необхідність подальшого дослідження бюджетного інвестування з урахуванням динаміки сучасних змін та визначенням перспектив його розвитку.

Недостатність трактування поняття “бюджетне інвестування” у нормативно-правовій літературі [1; 3] зумовлює неналежний рівень його визначеності та обґрунтування проблем ефективного застосування у практичному аспекті.

Бюджетне інвестування доцільно визначати як сукупність дій держави щодо реалізації інвестицій за рахунок коштів бюджетів усіх рівнів, що передбачають фінансування інвестиційних програм з метою забезпечення стратегії соціально-економічного розвитку на загальнодержавному і місцевому рівнях. Бюджетні інвестиції важливо розглядати за наступними ознаками:

- за специфікою коштів, за рахунок котрих здійснюється інвестування;
- за особливим статусом учасників інвестиційної діяльності, що зумовлює настання специфічних правових наслідків [9, с. 155].

Роль бюджетного інвестування полягає у його суспільному призначенні та виражається через функції бюджетних інвестицій, котрі проявляються у формуванні та відновленні основних фондів, перерозподілі інвестиційних ресурсів, а також – забезпеченні та сприянні соціально-економічного розвитку держави, загалом, та регіонів, зокрема [7, с. 206]. Виокремлення бюджетного інвестування в особливий вид інвестиційної діяльності сприяє реалізації стратегічних напрямів соціально-економічного розвитку з безпосереднього участю держави, як учасника інвестиційних процесів [8, с. 65].

Зважаючи на специфіку та обмеженість коштів, що забезпечують здійснення бюджетного інвестування, неодмінним є кількісно-обґрунтований відбір пріоритетних напрямів щодо бюджетних інвестицій, а також – підвищення рівня ефективного управління ними [4, с. 87]. З цієї метою необхідно забезпечувати відповідність планів капіталовкладень щодо визначених напрямів діяльності, стабільне фінансування цих планів та безперервне інформування органів влади для своєчасного прийняття відповідних рішень. Реалізація завдань управління бюджетними інвестиціями передбачає дотримання наступних принципів їх здійснення:

- координація взаємодії органів влади щодо узгодження стратегічних напрямів бюджетної політики з соціально-економічною політикою держави;
- комплексність структури поточних і капітальних видатків бюджетів усіх рівнів бюджетної системи;

— проєктне забезпечення управління бюджетними інвестиціями із застосуванням програмно-цільового методу в контексті здійснення організаційно-технічних і фінансових заходів;

— обмеженість напрямів здійснення бюджетних інвестицій з визначенням важливості їх пріоритетів щодо соціального ефекту для суспільства;

— узгодженість здійснення бюджетних інвестицій та боргової політики в контексті аналітичного підходу до обсягів фінансування і реалістичності інвестиційних проєктів [2].

Дотримання вищезазначених принципів у процесі бюджетного інвестування дозволить забезпечити реалізацію сучасних напрямів соціально-економічного розвитку держави з урахуванням стратегічних пріоритетів трансформаційних перетворень.

Бюджетне інвестування здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. У контексті підвищення ефективності управління бюджетним інвестуванням необхідною постає оптимізація обсягів бюджетного фінансування економічного розвитку держави. Згідно граничної межі бюджетних інвестицій А. Фуенте, їхній оптимальний обсяг повинен становити 2% ВВП. Як свідчить вітчизняна практика здійснення капітальних інвестицій за рахунок бюджетних коштів, така межа в Україні практично недосяжна. Впродовж 2010-2015 рр. спостерігалась нестабільна тенденція частки державних інвестицій у загальному обсязі ВВП. Так, зокрема, у 2011 р., у порівнянні з 2010 р., відбулося незначне збільшення даного показника з 1,5% до 1,9%. Саме 2011 рік доцільно відмітити тим періодом, коли було досягнуто максимальної величини бюджетних інвестицій з Державного та місцевих бюджетів України зменшилися більш, як на 65%. Відповідно, суттєво зменшилась їхня частка у загальному обсязі ВВП з 1,8% у 2012 р. до 0,5% у 2014 р., у 2015 р. цей показник склав 0,9% [10]. Це свідчить загалом про зниження інвестиційної привабливості вітчизняної економіки, фінансову неспроможність та незацікавленість держави інвестувати кошти в економічний та соціальний розвиток, інші пріоритетні напрямки, а також у створенні сприятливих умов для реалізації важливих інвестиційних проєктів з метою запобігання відтоку інших можливих джерел їх фінансування.

Для ефективного здійснення бюджетного інвестування важливим постає, як показує практика зарубіжних країн, визначення пріоритетів у реалізації бюджетної політики як на державному, так і на місцевому рівнях. Для прикладу, у країнах Західної Європи, США, Канаді визначальним є спрямування бюджетних інвестицій у соціальний розвиток держав, покращення якості життя населення, забезпечення суспільного добробуту. У бюджеті Канади на 2016 рік тільки 11,9 млрд. дол. заплановано на прямі інвестиції в місцеву і соціальну інфраструктуру із 10-річним зобов'язанням уряду. Тому у найближчі місяці урядом буде представлено довгострокові пріоритети для оновлення та модернізації інфраструктури Канади. Крім того, у сумі 3,4 млрд. дол. протягом наступних 5 років склали початкові інвестиції на соціальну інфраструктуру, що сприятиме загалом розширенню доступного житла (в тому числі притулків для жертв насильства), підтримці раннього навчання та догляду за дітьми, відновленню культурної та рекреаційної інфраструктури, а також поліпшення об'єктів сфери охорони здоров'я [11]. Значна частка бюджетних інвестицій у країнах Західної Європи спрямовується у розвиток нанотехнологій, у Чеській Республіці, Словаччині, Угорщині – на підтримку наукових установ та створення нових робочих місць та ін. Тому для забезпечення ефективного механізму бюджетного інвестування, враховуючи зарубіжний досвід, першочерговим постає саме вибір тих стратегічних державних інвестиційних проєктів, які найбільшою мірою сприятимуть соціально-економічному розвитку держави та регіонів, а також задоволенню суспільних потреб. Однак в умовах дефіциту бюджетних ресурсів одним із альтернативних джерел фінансування інвестиційної діяльності можна вважати кошти іноземних інвесторів [5].

Для забезпечення ефективності бюджетного інвестування доцільно як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях розробляти і законодавчо затверджувати основні напрями інвестиційної політики з урахуванням найважливіших сучасних викликів,

пов'язаних як із вітчизняними, так і світовими тенденціями розвитку економіки для випереджального нарощування бюджетних інвестицій, що стане потужним імпульсом для економічного зростання [6, с. 110].

Таким чином, для подальшого вдосконалення механізму управління бюджетним інвестуванням важливим є:

– формування сприятливого інвестиційного та інноваційного клімату в державі із залученням зовнішніх та внутрішніх інвесторів з можливістю досягнення усіх поставлених стратегічних цілей;

– забезпечення прозорості процесу проведення моніторингу та оцінки державних інвестиційних проектів з метою подальшого результативного використання бюджетних коштів;

– впровадження раціональних напрямків використання бюджетних інвестицій із можливістю застосування практики надання державних гарантій.

Література:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page>.
2. Дегтяр А.О., Гончаренко М.В. Принципи управління бюджетними інвестиціями / А.О. Дегтяр, М.В. Гончаренко // Актуальні проблеми державного управління [Електронний ресурс]. – 2010. – № 1. – С. 14 – 22. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2010_1_4.
3. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
4. Затонацька Т.Г. Бюджетні інвестиції в реальний та людський капітал як інструмент впливу на соціально-економічний розвиток країни / Т. Г. Затонацька // Наукові праці НДФІ. – 2008. – Вип. 1. – С. 86 – 100.
5. Клівіденко Л.М., Прокопишин Ю.Б. Роль та значення бюджетних інвестицій в соціально-економічному розвитку України / Л.М. Клівіденко, Ю.Б. Прокопишин // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – 2012. – №4. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1098>.
6. Майорова Т. В. Інструменти бюджетної політики в активізації інвестиційної діяльності в Україні / Т.В. Майорова // Фінанси, облік і аудит. – 2013. – Вип. 1. – С. 102 – 112.
7. Попель Л.А. Бюджетні інвестиції як складова інвестицій реального сектору економіки / Л.А. Попель // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – №2 – С. 205 – 209.
8. Рожко О.Д. Інноваційно-інвестиційна спрямованість бюджетної політики в Україні / О.Д. Рожко // Фінанси України. – 2011. – №1. – С. 64 – 73.
9. Руденко В.В. Концептуальні засади бюджетного інвестування / В.В. Руденко // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2015. – Вип. 11 (1). – С. 152 – 158.
10. Соціально-економічний розвиток України за 2010-2015 рр. / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
11. Canada's New Infrastructure Plan [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.budget.gc.ca/2016/docs/plan/ch2-en.html>.